

ФИЛОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ

Изборном већу Филолошког факултета у Београду

Извештај

Комисије за избор једног редовног професора за ужу научну област
Српска књижевност, за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма

На седници Изборног већа Филолошког факултета у Београду, одржаној 28. VIII 2020. године, именовани смо за чланове Комисије за писање извештаја за избор редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма, на основу конкурсног материјала који нам је достављен 28. IX 2020. Част нам је да поднесемо следећи извештај.

На Конкурс за избор редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма, који је расписао Филолошки факултет у Београду 9. IX 2020. године ("Послови", 898, 34) пријавио се један кандидат, др Славко Петаковић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду. Поднео је пријаву, биографију, библиографију са књигама и фотокопијама објављених радова, изјаву изворности и осталу документацију (копије диплома о стеченом академском називу магистра наука и о стеченом научном степену доктора наука, одлуку о избору у звање ванредног професора на Филолошком факултету у Београду и одговарајуће решење).

Др Славко Петаковић рођен је 11. XII 1973. у Ужицу, где је завршио основну школу и гимназију. Године 1992. уписао се на студијску групу Српска књижевност и језик на Филолошком факултету у Београду: студије је започео 1993. године, дипломирао 28. X 1998. одбраном дипломског рада из предмета Књижевност од ренесансе до рационализма, са темом *Друштвена сатира Мавра Ветрановића* (оцена: десет).

После дипломирања изабран је 1998. године за асистента на Учитељском факултету у Ужицу за предмет Српски језик и књижевност. На постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, на смер Наука о књижевности, уписао се 1998/1999. године. После завршених постдипломских студија одбранио је магистарски рад под насловом *Библијски мотиви у драмама Мавра Ветрановића* 10. III 2003. (чланови комисије: проф. др Злата Бојовић, ментор; проф. др Нада Милошевић-Ђорђевић; проф. др Томислав Јовановић) и стекао академски назив магистра филолошких наука.

На место асистента-приправника на Филолошком факултету Београдског универзитета за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма изабран је 1. X 2002; после стицања академског назива магистра филолошких наука изабран је у звање асистента 30. IX 2004. и реизабран 26. II 2008. Докторску тезу под насловом *Марин Златарић – дубровачки писац XVIII века* пријавио је на Филолошком факултету 21. VI 2005. и одбранио је 12. I 2010. (комисија: проф. др Злата Бојовић, ментор; проф. др Бранко Летић, проф. др Жељко Ђурић). У звање доцента за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма, за ужу област Српска књижевност, на Филолошком факултету у Београду изабран је 26. X 2010, а у звање ванредног професора за исти предмет изабран је 13. X 2015. године.

Од почетка рада на Филолошком факултету 2002. године, када је изабран за асистента-приправника за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма а потом и у звања која су уследила (асистент, доцент, ванредни професор) проф. др Славко Петаковић је у првом реду био опредељен и посвећен историји књижевности епоха ренесансе, барока и рационализма која се у највећој мери остваривала у оквирима дубровачке књижевности. Као асистент држао је часове вежбања у оквиру општег курса из Књижевности од ренесансе до рационализма за студенте српског језика и српске књижевности (групе 01 и 06 Филолошког факултета), као и на курсу посвећеном делу Марина Држића (групе 05, 06), предавања у оквиру изборних курсева Класици српске књижевности и Културноисторијски контекст старих књижевности. Од избора у наставничко звање, доцента и потом ванредног професора, држи предавања на основним студијама за студенте српског језика и за студенте српске књижевности: Преглед књижевности ренесансе и барока, Књижевност од ренесансе до рационализма, Историја и поетика књижевности ренесансе и барока. На мастер студијама Филолошког факултета држи изборни курс Карневализација и карневалска култура у дубровачкој и европској књижевности ренесансе. На докторским студијама Филолошког факултета држи предавања у оквиру изборног предмета Методологија проучавања старијих српских књижевности.

Поред редовне наставе коју држи на матичном факултету у више наврата држао је предавања, по позиву, и на другим универзитетима; на Одсеку за славистику универзитета у Падови предавања из историје српског језика и књижевности (2006) и из историје дубровачке књижевности (2017); на Одсеку за славистику Филозофског факултета у Љубљани из области српског језика и културе (2011, 2012); у оквиру мастер студија на Филозофском факултету у Новом Саду са темом *Петрарка и петраркистичко наслеђе у нашој књижевности* (2017); на Филозофском факултету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици предмет Тумачење књижевног дела (2019/2010). Био је лектор српског језика на курсевима за стране студенте србистике ("Свет у Србији", 2010/2012) и предавач на семинару за усавршавање страних лектора српског језика (Тршић, 2019).

Наставнички рад проф. др Славка Петаковића прати и веома обиман рад са студентима, у извођењу наставе – оцењено, према анкети, високом оценом од стране студената – али и у виду редовних консултација са студентима редовних, мастер и докторских студија: поред тога што је, још као асистент, био драгоцени сарадник у консултацијама при изради семинарских радова, био је ментор при изради 11 дипломских радова (2012-2019) и 9 завршних радова на мастер студијама; био је ментор

при изради две докторске дисертације и председник или члан 7 комисија за одбрану докторских радова или реферата за изборе у научна звања (универзитета у Београду, Крагујевцу и Бања Луци).

Од 2016. године проф. др Славко Петаковић је заменик управника Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду.

У научни живот Филолошког факултета, као и у шире научно деловање наше средине и изван ње проф. др Славко Петаковић укључен је својим учешћем на међународним и домаћим скуповима, конгресима славистичког друштва Србије, научним конференцијама (учествовао на 24 скупа, од 2002. до 2018: Београд, Врњачка Бања, Трстеник, Бања Лука, Дубровник, Соко Бања, Крагујевац, Пескара). Био је члан три међународна одбора за издавање зборника и реферата са научних скупова: *Il SoleLuna presso gli slavi meridionali*, Алесандрија, 2017; *L'Adriatico tra sogno e realta*, Пескара, 2017; *Il vino nella cultura enelle religione sulle due sponde dell'Adriatico*, Пескара, 2019. Сарађивао је на два пројекта Министарства просвете и науке Републике Србије: *Књиженство, теорија и историја женске књижевности на српском језику до 1915. године* (2011-2016) и *Смена поетичких парадигми у српској књижевности XX века: национални и европски контекст* (од 2016). Члан је уредништва неколико стручних и научних часописа: "Годишњака катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима" (2011), "Књиженство"(2011), "Међај" (2014), "Свет речи" (2016)," Књижевност и језик"; члан је Удружења фолклориста Србије.

Проф. др Славко Петаковић је укључен у рад посебних центара чије је седиште на Филолошком факултету у Београду, који су у најтешњој вези са наставом. Веома је активан као члан Управе Друштва за српски језик и књижевност Србије (2010), члан уредништва и секретар часописа "Књижевност и језик", који издаје Друштво (2019), "Света речи" и заменик председника Друштва (2020). Редовно, из године у годину, држи предавања у оквиру републичког зимског семинара за наставнике и професоре српског језика и књижевности на Филолошком факултету у Београду, као и у другим градовима, такође у организацији Друштва (Лесковац, Ваљево, Ниш). Том кругу рада С. Петаковића припада и његов коауторски удео у изради два уџбеника: *Читанке за први разред гимназије* (Београд, 2019) и *Читанке за други разред гимназије* (Београд, 2020). Истовремено, С. Петаковић је вишестрано укључен у рад Међународног славистичког центра на Филолошком факултету у Београду, као коаутор приручника *Лекторске вежбе – приручник за српски језик као страни* (2010), као члан Савета Међународног славистичког центра (2016) и члан уредништва годишњака "Научни састанак слависта у Вукове дане" (2016), као подносилац реферата на научним скуповима које организује Центар.

Поред наставничког и стручног рада проф.др Славко Петаковић је веома посвећен научном раду из области којима се и у настави и у општем научном истраживању и проучавању књижевности бави.

Кандидат је приложио следећу библиографију својих радова објављених од избора у звање асистента-приправника до сада.

Радови објављени до избора у звање асистента:

1. *Књижевна интерпретација приповетке Борисава Станковића «Покојникова жена»*, Зборник радова наставника и сарадника Учитељског факултета у Ужицу, 2, Ужице, 1999, 435–466.
2. *Особености приповетке «Луко мали» дум Ивана Стојановића*, Зборник радова наставника и сарадника Учитељског факултета у Ужицу, 3, Ужице, 2002, 272–281.
3. И. Арсић, *Антун Сасин – дубровачки песник XVI века*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXVIII, 1–4, Београд, 2002–2003, 391–394.

Радови објављени после избора у звање асистента:

1. *Прожимање жанрова у приповеткама «Боре» и «Жагарац» дум Ивана Стојановића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 33/2, Филолошки факултет у Београду, 2004, 129–137.
2. *Зборник у част академику Мирославу Пантићу*, Наслеђе, I, 1, Крагујевац, 2004, 141–145.
3. М. Матицки, *Читанка Првог српског устанка*, Књижевност и језик, LI, 3–4, Београд, 2004, 475–479.
4. *У вртлогу историје: Видан Николић, Пријезда и Јелица*, Наслеђе, I, 2, Крагујевац, 2004, 179–183.
5. З. Бојовић, *Ренесанса и барок*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, књ. LI, 2, 2004, 457–460.
6. *Механизам преваре у драмском делу Марина Држића*, Свет речи, IX, 19–20, Београд, 2005, 43–48.
7. *Народне песме у записима XV–XVIII века*, избор и предговор Мирослав Пантић, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXX, св. 1–4, Београд, 2005, 299–301.
8. *Дијалогска отвореност књиге песама „Тражим помиловање“ Десанке Максимовић*, зборник *Хришћанско и паганско у поезији Десанке Максимовић*, Задужбина Десанке Максимовић, Београд, 2005, 137–146.
9. *Српска књижевност у „Огледалу књижевне повести југославјанске“ Шиме Љубића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 34/2, Београд, 2005, 111–120.
10. *Књижевност ренесансе и барока у историјама књижевности и школским уџбеницима*, Књижевност и језик, LI, 3–4, Београд, 2005, 329–335.
11. *Биобиблиографски речник МСЦ (1971–2000)*, Књижевност и језик, LI, 3–4, Београд, 2005, 417–419.
12. *Петраркизам и антипетраркизам*, Свет речи, X, 21–22, Београд, 2006, 98–100.
13. Л. Војновић, *Историја Дубровачке Републике*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXXII, св. 1–4, Београд, 2007, 231–232.
14. М. Орбин, *Краљевство Словена*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXXII, св. 1–4, Београд, 2007, 234–235.
15. *«Дервиш» Стијена Ђурђевића – пародија петраркистичког поетског канона*, Свет речи, XI, 23–24, Београд, 2007, 69–73.
16. *Књижевност старог Дубровника у концепцији српске књижевности Јована Деретића*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, III, Београд, 2007, 67–91.

17. *Антропоцентризам у поезији Десанке Максимовић*, зборник радова: Традиционално и модерно у стваралаштву Десанке Максимовић, Задужбина „Десанка Максимовић“, Београд, 2008, 209–215.
18. *Коленда и колендари у књижевности старог Дубровника на размеђу XVIII и XIX века*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 37/2, Филолошки факултет у Београду, 2008, 179–189
19. S. Šmitran, *Gli uscocchi*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXXIV, св. 1–4, Београд, 2009, 288–290.
20. *Трајањенаразвалинама*, Време, 10.09.2009, 48: приказ књиге З. Пановић, *Музика за лифтове*, Откровење, Београд 2009.
21. *Једна коленда из Ријеке дубровачке*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXXV, св. 1–4, Београд, 2010, 131–138.
22. S. Aloe, *Angelo de Gubernatis e il mondo Slavo*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. LXXV, св. 1–4, Београд, 2010, 171–173.
23. *Књижевна ренесанса у библиотеци*, зборник радова Школска библиотека и настава језика и књижевности, књ. 1, Филолошки факултет, Београд, 2010, 117–129.

Радови објављени после избора у звање доцента:

I Монографије:

1. *Ликови традиције*, Завод за уџбенике, Београд, 2014.
ISBN - 978-86-17-18798-7
COBISS.SR-ID - 209095692
2. *Марин Златарић дубровачки писац XVIII века*, Филолошки факултет у Београду, Београд, 2015.
УДК 821.163.42.09 Златарић М.
ISBN 978-86-6153-339-6 (картон)
COBISS.SR-ID 220458508

II Прилози у серијским публикацијама и зборницима:

1. *Нови културноисторијски контекст у дубровачкој књижевности XVIII века*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 39/2, Филолошки факултет у Београду, 2010, 225–231.
2. *Пародија или не: о „Тирени“ Марина Држића*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, V, Београд, 2010, 123–139.
3. *Лекторске вежбе – приручник за српски језик као страни*, МСЦ, Београд, 2010, 14–16; 43–47; 121–125; 157–165.
4. *Мера за лепо*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, књ. LVIII, св. 3, Нови Сад, 2010, 642–646.
5. *Представа о Венецији у песништву Мавра Ветрановића*, зборник радова "Венеција и словенске књижевности", Београд, 2011, 85–96.
6. *Одјек историјских прилика у Европи у политичкој сатири Мавра Ветрановића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 40/2, Филолошки факултет у Београду, 2011, 81–88.
7. *Цвијета Зузорић – светлост ренесансног Дубровника*, Књиженство, часопис за студије књижевности, рода и културе, година I, број 1 (Online <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=28>)

8. *Ликов сељанки у књижевности ренесансног Дубровника*, Зборник радова са V међународног научног скупа Српски језик, књижевност и уметност (Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 29–30. X 2010) књ. II, Жене: род, идентитет, књижевност, Крагујевац, 2011, 557–565.
9. *Лице и наличје ренесансне стварности у фарсама Николе Наљешковића*, Књижевност и језик, LVIII,3–4, Београд, 2011, 249–266.
10. З. Шундрица, *Тајна кутија дубровачког архива*, II, Хрватска академија знаности и умјетности-Завод за повијесне знаности у Дубровнику, Загреб-Дубровник, 2009, Прилози за књижевност, језик историју и фолклор, књ. LXXVII, св. 3–4, Београд, 2011, 239–241.
11. *Одрас у мутном огледалу: о Видосаву Стевановићу (Дневник самоће)*, Гордоган, културни магазин, зима-јесен 2011, IX, 23–26, Загреб, 2011, 174–177.
12. *Помени Дубровника у епској фолклорној традицији*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXXVIII, св. 1–4, Београд, 2012, 113–126.
13. *Локална политичка традиција у сатиричном песништву Мавра Ветрановића*, у: Тематски зборник „Духовна култура и религиозност некад и данас-различити контексти и традиције“, уредници Ивица Тодоровић, Гордана Благојевић; Група издавача: Рашка Школа, Београд; Ентографски институт САНУ, Београд; Центар за религијске студије ИФДТ-а, Београд, Српски научни центар, Београд; Факултет техничких наука, Универзитет у Приштини, Народни музеј Чачак, Академска издања, Београд, 2012, 247–274.
14. *Реалистично-бурлескни свет дубровачког бернескног песништва*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 42/2, Филолошки факултет у Београду, 2013, 297–306.
15. Д. Глишовић, *Андрић, Краљевина Југославија и Трећи рајх 1939 –1941*, Гордоган, културни магазин, зима-јесен 2012/2013, X–XI, 27–28, Загреб, 2013, 188–192.
16. *Мотив „браве дубровачке“ у епским народним песмама*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXXIX, св. 1–4, Београд, 2013, 31–46.
17. *Читанка за први разред гимназија и средњих стручних школа*, Нови Логос, Београд, 2014 (коауторство са Н. Станковић-Шошо и Б. Сувајџићем).
18. *Обрада увода у епоху хуманизма и ренесансе у читанакама за средње школе*, Савремено изучавање српског језика и књижености и словенских језика као матерњих, инословенских и страних, Савез славистичких друштава Србије, Београд, 2014, 483–490.
19. *Златарићева допуна „Османа“*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXXX, Београд, 2014, 37–62.
20. *У сенци лаворовог венца – поетесе старог Дубровника*, Књиженство, часопис за студије књижевности, рода и културе, година IV, број 4, 2014(Online <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=121>)
21. *В тени лаворовог венка – поетессы старого Дубровника*, у зб. „Сербская женская литература (до 1915 года)“, ур. Б. Дойчинович, Белград, 2015, 29–66.
22. *Обрада увода у епоху хуманизма и ренесансе у читанакама за средње школе*, Савремено изучавање српског језика и књижености и словенских језика као матерњих, инословенских и страних, Савез славистичких друштава Србије, Београд, 2014, 483–490.

23. *Кристализација традиције и искуства*. З. Бојовић, *Историја дубровачке књижевности*, Књижевна историја, XLVI, 154, 2014, 1029–1034.
24. *Жељко Ђурић, Велико путовање Герасима Зелића*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXXXI, Београд, 2015, 219–223.
25. *Дубровачка књижевност и „југословенство“ Павла Поповића*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, 2015, LXIII, 1, 85–96.

Радови објављени после избора у звање ванредног професора:

I Монографија националног значаја:

1. *Сатира и сатирично у дубровачкој поезији просветитељства*, Графичар, Ужице, 2019.- 166 стр.; 21 цм.
ISBN 978-86-86845-82-5
COBISS.SR-ID 279489804**M42**

II Учешће у публикацији међународног значаја:

1. *«Preko sinjeg mora»: la tradizione delle nozze tra le sponde dell'Adriatico nell'epica serba*, L'Adriatico tra sogno e realtà, a cura di P. Lazarević di Giacomo e M. R. Leto, Edizioni dell'Orso, Alessandria, 2019, 185–194.
ISSN 2612-5560
ISBN 978-88-6274-936-7 **M14=M23**

III Радови објављени у научним часописима међународног значаја:

Рад у националном часопису међународног значаја (верификован листом Међународног комитета слависта, прва категорија) објављен у целини¹:

1. *Идеолошко залеђе једне књижевноисторијске полемике*, Књижевна историја, 2016, XLVIII, 160, 273–287.
УДК 821.163.41.09-95 Поповић. П. **M24**
2. *Дубровник у путописима крајем XIX и почетком XX века*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, 2016, LXIV, 2, 353–364.
УДК 821.163.41-992.09"19" **M24**
3. *Митопоетска основа „Описа земље Дембелије“ Ђура Фериха*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, 2018, LXXXIV, 35–46.
doi.org/10.2298/PKJIF1884035P
УДК 821.163.41-1.09 Ферих Ђуро **M24**
4. *Дубровник средином XVI века у писмима надбискупа Лодовика Бекаделија*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, 2019, LXXXV, Београд, 2019, 27–37.
<https://doi.org/10.2298/PKJIF1985027P>

¹**Напомена:** Сви часописи наведени у овој категорији верификовани су листом Међународног комитета слависта као часописи прве категорије која одговара рангу **M23** (http://ssds.org.rs/dokumenta_preuzimanje/MKS_lista_azurirano_%208.1.2020.pdf; <http://www.fil.bg.ac.rs/wp-content/uploads/centri/mks/MKS%20lista%20casopisa.pdf>; www.ikum.org.rs/images/stories/mks.pdf).

УДК 94(497.11 Дубровник)“15”: 091 Бекадели Лодовико

M24

5. *Стваралаштво Милана Милишића и наслеђе дубровачке књижевности*, Књижевна историја, 2019, LI, 168, 47–57.

УДК 821.163.41.09 Милишић М.

821.163.42.09 Држић М.

<https://doi.org/10.18485/kis.2019.51.168.3>

M24

IV Радови у научним часописима националног значаја:

1. Рад у врхунском научном часопису националног значаја објављен у целини:

1. *Историјске драме Ива Војновића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 44/2, Филолошки факултет у Београду, 2015, 429–436.

УДК 821.163.42-2.09 Војновић И.

ISBN 978-86-6153-292-4. - стр. [429]-436.

COBISS.SR-ID 520896356

M51

2. *Поетизовање историјске потке у „Дубровачким елегијама“ Луја Војновића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 2016, 45/2, 99–106.

УДК 821.163.41.09

M51

3. *Значењска слојевитост Сервантесовог „Дон Кихота“*, Књижевност и језик, 2017, LXIV, 1–2, 39–50.

УДК 821.134.2.09-31 Сервантес Сааведра М.

371.3::82

https://doi.org/10.18485/kij.2017.64.1_2.3

M51

4. *Дубровник у есејима Луја Војновића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 2017, 46/2, 63–69.

УДК 821.163.41.09 Војновић, Лујо

<https://doi.org/10.18485/msc.2017.46.2.ch7>

M51

5. *Модели стилизације комичних јунака у дубровачком барокном песништву*, Књижевност и језик, 2017, LXIV, 3–4, 309–322.

УДК 821.163.4.09-1 Бунјић Џ.

821.163.4.09-1 Менчетић В.

821.163.4.09-1 Ђурђевић И.

https://doi.org/10.18485/kij.2017.64.3_4.1

M51

6. *Сатирични сутон „времена од поклада“*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 2018, 47/2, 121–130.

УДК 821.163.41.09“17“Дубровник

https://doi.org/10.18485/msc.2018.47.2.ch_11

M51

7. *Однос између „Југословенске књижевности“ Павла Поповића и „Југославенске књижевности“ Антуна Барца*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 2019, 48/2, 169–178.

УДК 821.163.4.09 Поповић, Павле

2. Рад у истакнутом националном часопису објављен у целини:

1. *Подсећање на једну ванредну књигу и њене ауторе*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, 2016, XI, 301–308.
УДК 821.163.41.09

M52

V Саопштење са међународног научног скупа штампано у целини:

1. *Дубровачка књижевност у српској књижевноисторијској традицији: културноисторијска скица*, зб. „Језик, култура, образовања“, ур. С. Маринковић, Д. Пурић, Педагошки факултет, Ужице, 2018, 201–210.
ISBN 978-86-6191-051-7
УДК 821.163.41(091)
2. *Иронијско развође збирке „Борови и мислине“*, Јосип Сибе Миличић: време, простор, судбине: међународни интердисциплинарни зборник радова, ур. Сања Роић, Светлана Шеатовић, Београд: Институт за књижевност и уметност, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“; Загреб: Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, Центар за компаративноисторијске и интеркултуралне студије, 2018, 313–331.
УДК 821.163.4:929 Миличић С. (082)
ISBN 978-86-7301-121-9
COBISS.SR-ID 272151308

M33

M33

VI Рад у зборницима са скупова националног значаја објављени у целини:

1. *Милутин Бојић и обнова историјске драме*, Поетика Милутина Бојића, ур. Ј. Делић, С. Шеатовић-Димитријевић, Институт за књижевност и уметност, Библиотека „Милутин Бојић“, Дучићеве вечери поезије, Београд - Требиње, 2017, 105-120.
УДК 821.163.41.09-2 Бојић. М.
ISBN 978-86-7095-235-5 (ИКУ)
COBISS.SR-ID 246709772
2. *Медитеранска патина збирке „Летопис Перунових потомака“ Десанке Максимовић*, зб. *Песнички завичај Десанке Максимовић*, ур. С. Шеатовић, З. Опачић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2019, 181–194.
УДК 821.163.41.09-1 Maksimović D.
ISBN 978-86-7095-249-2 (ИКУ)
COBISS.SR-ID 275105036
3. *Одјек књижевноисторијске концепције Павла Поповића*, Периодизација нове српске књижевности. Поводом 150. Годишњице рођења Павла Поповића (16. IV 1868–4. VI 1939), ур. З. Бојовић, САНУ, Научни скупови, књ. CLXXVIII, Одељење језика и књижевности, књ. 31, Београд, 2019, 63–76.

M61

M61

УДК 821.163.41.09"18/19"
821.163.41.09 Поповић П. (082)
ИСБН 978-86-7025-816-7
COBISS.SR-ID276373772

M61

VII Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја објављен у целини након одржаног скупа националног значаја:

1. *Петраркистички хербаријум – прилог проучавању дубровачке ренесансне поезије*, зборник радова „Гора љиљанова. Биљни свет у традиционалној култури Срба“, ур. З. Карановић, Ј. Дражић, Удружење фолклориста Србије, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд, 2016, 133–140.

УДК 821.163.4.09-14"15"
ISBN 978-86-7301-080-9
COBISS.SR-ID 304223751

M44

The Petrarchist Herbarium – a contribution to the study of Dubrovnik renaissance poetry, „Plants and herbs in traditional Serbian culture“, Belgrade, 2016, 107–114.

УДК 821.163.4.09-14"15"

VIII Рад у научном часопису објављен у целини:

1. *Метафизичко залеђе у збирци „Тражим помиловање“ Десанке Максимовић*, Књижевство, часопис за студије књижевности, рода и културе, година VI, број 6, 2016(Online <http://www.knjizenstvo.rs/sr/casopisi/2016/zenska-knjizevnost-i-kultura/metafizicko-zaledje-u-zbirci-desanke-maksimovic-trazim-pomilovanje>)

УДК 821.163.41.09-1 Максимовић Д.
ISSN 2217-7809. - Год. 6, бр. 6 (2016).
COBISS.SR-ID 227083020

M53

IX Лексикографска јединица у публикацији националног значаја:

1. *Дубровачка књижевност у српској историји књижевности. Речник проучавалаца*, ур. З. Бојовић, Филолошки факултет у Београду, Београд, 2016. - 549 стр.; 22 цм. (коауторство са: З. Бојовић, Б. Летић, Б. Ђорђевић, Г. Покрајац, М. Арежина и Т. Ракић).

ISBN978-866153-450-8

72 x **M47**

Аутор одредница: Адамовић, Вицо (11–12), Анђелић, Ђорђе (16–17), Бан, Ђорђе (29–30), Барић, Хенрик (33), Белић, Александар (35–36), Берић, Душан (37–38), Богдановић, Милан (42–43), Богојевић, Татјана (45), Божић, Иван (46–48), Војиновић, Станиша (85–86), Војиновић, Иво (86–87), Војиновић, Лујо (87–90), Вуксан, Душан (96–97), Вуловић, Светислав (102–103), Гледић, Војислав (111–112), Деретић, Јован (125–126), Ђерић, Василије (141–142), Ђорђевић, Тихомир (156), Живановић, Ђорђе (165–166), Живојиновић, Мирјана (173), Зоговић, Мирка (175–176), Јиречек, Константин (191–195), Јовановић, Љубомир (199–200), Јотић, Аранђел Ст. (203), Казначић, Антун (203–204), Казначић, Иван Август (204–207), Калик, Спиро (208), Калић-Мијушковић, Јованка (209), Караџић, Вук (210–212), Косић, Балдо (240–241), Кукуљица, Ловро (249–250), Магарашевић,

Георгије (264), Магарашевић, Ђорђе (265), Маринковић, Радмила (268), Марковић, Мирослав (270–271), Миловановић, Видоје (283–284), Милосављевић, Петар (284), Милосављевић, Јаша (285), Митровић, Јеремија (293), Накић, Марија (306–307), Недељковић, Милица (311), Николајевић, Светомир (312–313), Остојић, Тихомир (323–324), Павић, Милорад (324–325), Пасарић, Ратко (354–355), Поповић, Бранко (377), Поповић, Павле (383–392), Поповић, Реља (392–393), Поповић-Раденковић, Мирјана (394–395), Радонић, Јован (406–409), Рајић, Јован (409–410), Самарџија, Снежана (433–434), Симовић, Љубомир (440–441), Смодлака, Лука (445), Спремић, Момчило (450–451), Станивуковић, Горан (451–452), Станисављевић, Вукашин (452–453), Стевановић, Павле (460), Стевовић, Иван (461), Стефановић, Драгутин (461–462), Стипчевић, Никша (462–464), Стојановић, Иван (469–471), Стојановић, Љубомир (472–473), Стокић, Петар (477–478), Тоља, Никола (488), Томић, Александар (490–491), Тројановић, Владимир (493), Ђирковић, Сима (496–497), Франасовић, Петар (510), Хаџић, Антоније (510–511), Шаулић, Јелена (523), Шафарик, Павел Јозеф (523–525).

X Научна критика у часопису ранга М24:

1. *Научни портрет Милана Решетара*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, 2018, LXVI, 1, 342–347.
УДК 811.163.41:929 Rešetar M. (082) (049.32)
УДК094(=163.41)(497.5Dubrovnik)“1512“(049.32) **M27**
2. *Дубровачка књижевност у српској историји књижевности. Речник проучаваца*, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, LXXXIV, Београд, 2018, 241–243.
УДК 016:821.163.41.09
016:[82(091):929
82(091):929 **M27**

XI Уџбеник, приручник са више аутора:

1. *Читанка за први разред гимназије*, Логос, Београд, 2019. (коауторство са: Н. Станковић-Шошо и Б. Сувајџић) Аутор поглавља: *Књижевност хуманизма и ренесансе* (274–364)
ISBN 978-86-6109-435-4
COBISS.SR-ID 278556684
2. *Читанка за други разред гимназије*, Логос, Београд, 2020. (коауторство са: Н. Станковић-Шошо, Б. Сувајџић, А. Угреновић и М. Ђурић) Аутор поглавља: *Књижевност барока и Књижевност класицизма* (6–53)
ISBN 978-86-6109-509-2
COBISS.SR-ID 16057865

Из обимног књижевноисторијског опуса проф. др Славка Петаковића сагледавају се све појединачне области којима се у научном раду посвећује, као и развој његове књижевноисторијске и поетичке мисли која умногоме одређује његов приступ књижевности, не само оне старијих епоха, већ и оне ближих времена.

Основни предмет којим се проф. др Славко Петаковић бави јесте дубровачка књижевност, чијем је проучавању у целини дао највећи допринос. Та област и јесте била средиште ауторовог научног занимања од самог почетка на историји књижевности, из те области је одбранио и магистарски рад и докторску дисертацију, и обухвата значајне ауторе, књижевне и културноисторијске појаве, поетику, аналитичка и компаративистичка испитивања књижевног садржаја епоха ренесансе, барока и рационализма. Своја почетна истраживања литературе ове епохе, којима се бавио још приликом израде магистарског рада о једном од најважнијих писаца XVI века, Мавру Ветрановићу, убрзо је веома проширио и усредредио на важна питања и ауторе који и поред постојеће литературе пружају могућности за даља изучавања и тумачења, али и на потпуно нове, мало истражене теме, што се посебно односи на његову докторску дисертацију о до сада мало проучаваном писцу Марину Златарићу, аутору последњих деценија XVIII и почетка XIX века, потом и на низ писаца те епохе дубровачке књижевности у заласку, као и на темељну усредсређеност на специфичан жанр сатире, који је у дубровачкој књижевности имао дугу традицију, који је истовремено био и литерарни одраз духа и ствараоца те врсте књижевности и сензибилитета тих аутора, а који се преливао делимично и у друге специфичне садржаје дубровачког пригодног песништва – пародију, карневалску поезију, коленде и сл.

У првим научним интересовањима С. Петаковић се посветио ренесансним ствараоцима и темама, најпре најплоднијем и наразноврснијем дубровачком ренесансном писцу, Мавру Ветрановићу, необичном и по много чему изузетном, већ и стога што је најзначајнији представник хришћанске ренесансе, каквих је у Дубровнику било веома мало, и то истраживању његових књижевних приступа времену, посебностима његове књижевне појаве, заснивању и развијању тада нових жанрова у дубровачкој поезији, политичкој и друштвеној сатири (*Одјек историјских прилика у Европи у политичкој сатири М. Ветрановића, Представа о Венецији у песништву М. Ветрановића, Локална политичка традиција у сатиричном песништву М. Ветрановића*). Своја проучавања епоха хуманизма и ренесансе аутор је употпуњавао аналитичким или сводним погледима на природу овога периода дубровачке књижевности (*Петраркизам и антипетраркизам, Књижевност ренесансе и барока у историјама књижевности, Књижевна ренесанса у библиотеци, У сенци ловоровог венца -поетесе старог Дубровника* и др.). Са највећом поузданошћу је неке од својих погледа и нових анализа саопштавао у радовима о другим носиоцима дубровачке ренесансне књижевности, о карактеристичним књижевним појавама, у првом реду о Марину Држићу, као средишњој личности те књижевности у целини (*Механизам преваре у драмском делу Марина Држића, Пародија или не у Тирени Марина Држића*), о његовом савременику Николи Наљешковићу (*Лице и наличје ренесансе стварности у фарсама Николе Наљешковића*), о Цвијети Зузорић као својеврсном симболу ренесансног Дубровника. Новим културолошким приступом овим ауторима и њиховим делима С. Петаковић је отварао нове могућности разумевања унутрашњих односа у њиховим садржајима (*Ликови сељанки у књижевности ренесансног Дубровника*). Нарочито су од значаја његови прилози посвећени Држићевом драмама, *Тирени*, односно расправи о питању које се одавно постављало у историји и у теорији књижевности да ли је најуспелија дубровачка ренесансна пасторала пародија петраркизма или не, као и испитивању такозваног "механизма преваре" у најбољој фарси те епохе *Новели од Станца* и његове зависности од психолошке мотивисаности

главних ликова. Уочене проблеме у тумачењу ових дела аутор је разрешио поуздано, заснивајући све своје анализе и закључке на изворном тексту у чији је смисао настојао да проникне у што већој мери. Тај вид разматрања ових дела истински обogaћује литературу о њима.

Ширењем интересовања према каснијим епохама дубровачке књижевности, посебно од опредељења за тему докторске дисертације, Петаковић је своја проучавања усредсредио на до тада непроученог писца, који је стварао крајем XVIII и почетком XIX века, у литератури познатог готово само по томе што је био један од дубровачких песника који су испевали допуне два непостојећа певања у Гундулићевом *Осману* – Марина Златарића. Опредељење за ту личност било је вишестрано мотивисано: широко проучавање литерарног стваралаштва тога периода, Златарићевих дела (од којих је већи део остапу рукопису), великих промена које су се у догађале у европској књижевности и имале одјека и у дубровачкој, омогућавало је да се сагледа не само један стваралац који је био унеколико осуђен својим временом и околностима да буде то што је био, већ читавог завршног периода трајања дубровачке књижевности заједно са њеним гашењем.

Књига посвећена Марину Златарићу, *Марин Златарић – дубровачки писац XVIII века*, класична је монографија о дуго запостављеном и једном од последњих писаца дубровачке књижевности. И његова биографија, која је у овој монографији први пут васпостављена, као и његово књижевно дело, које је, такође, први пут у целини представљено и анализирано, поетички тумачено и оцењено у целости, осликавају истовремено и писца и време, у коме су се преламале велике историјско-политичке, друштвене и књижевне промене. И некњижевни и књижевни чиниоци (завршетак просветитељства и нови токови предромантизма) формирали су личност и стварање Марина Златарића, што је у темељном приказивању његове појаве аутор добро и поуздано разумео и показао. Монографија има два дела. У првом, краћем, на основу литературе, архивских докумената и посредних књижевних обавештења успостављен је животопис овога аутора, увек са акцентом на оним биографским деловима који објашњавају или подржавају одговарајућа Златарићева књижевна дела, поступке, ставове, поетику или међукњижевне односе. У другом делу, који започиње опширним прегледом књижевне епохе у којој је Златарић стварао, као основе за даља процењивања уклапања или неуклапања овога аутора у њене испреплетане књижевне токове, престављене су све области којима се бавио: поезија (*Шаливо-сатирично песништво, Коленде, Сатира, Пригодна поезија* изван песама које припадају ширем оквиру овога жанра а које су већ обухваћене у претходним одељцима, циклус *Сумње љубоморне*); препеви Геснерових идила и краћих фрагмената дела других аутора (књижевних писама, античких песника); епски покушај који се односи на Златарићеву допуну два певања Гундулићеве епопеје (*Допуна Османа*); занимање за књижевноисторијску биографику, за , у то време нова, теоријска питања везана за стил. Марин Златарић је место у историји дубровачке књижевности, према досадашњим проучавањима, првенствено заузео по допуни Гундулићевог *Османа*, што и јесте важна књижевноисторијска чињеница. На основу исцрпне анализе стила Гундулићевог епа, затим стила друге допуне коју је начинио Пијерко Соркочевећ и која је објављена у оквиру првог издања *Османа* 1826, као и других књижевних околности Петаковић је до сада најтемељније писао о овој теми (и у посебној расправи *Златарићева допуна Османа*) заступајући став да се Златарић није угледао на допуну П. Соркочевећа, како

је претпостављано у делу литературе, и да је необјављивање његове допуне у првом издању садржано у разлогу да Златарић два певања допуне није стилски у потпуности довршио. У целини монографија *Марин Златарић – дубровачки писац XVIII века* вредан је допринос употпуњавању представе о најмање проученом, последњем периоду дубровачке књижевности и сагледавању још једне и у књижевном и културноисторијском оквиру важне појаве ове литературе.

Значајним темом дубровачког сатиричног песништва у целини, са свим препознатљивим подврстама, са становшта стандардне и историјске поетике проф. др Славко Петаковић почео је да се бави још на почетку свога интересовања за дубровачку књижевност, анализирајући (у дипломском раду из Књижевности од ренесансе до рационализма) друштвене сатире Мавра Ветрановића из прве половине XVI века. У даљем научном раду, ширењем интересовања за ову врсту поезије (укључујући и њене подврсте и не увек довољно дефинисане варијанте), све више је откривао не само постојање великог броја песама које припадају, уз разна одступања, овој врсти поезије већ и њену важну улогу у поетичком, стилском, културноисторијском утемељењу реалности у дубровачку литературу, која, срећом, није увек остајала на пригодном нивоу, већ је давала и неке од најзначајнијих остварења дубровачке поезије, попут комичног пева *Дервиш* Стијепе Ђурђевића, о коме је Петаковић и писао (*Дервиш Стијепе Ђурђевића – пародија петраркистичког поетског канона*). Са више страна је Петаковић прилазио овој теми *сатиреи сатиричног* (која подразумева више варијаната од комичног, бурлескног, карневалског, преко пародичног до сатиричног и саркастичног) како би проникао у модалитете функционисања овог специфичног књижевног погледа на свет, или доживљаја света. У том погледу је карактеристична Петаковићева студија *Реалистично-бурлескни свет дубровачког бернеског песништва*, којој је претходило темељно рачлањавање традиције бернеског певања уопште у дубровачком поимању ове врсте поезије, при чему је усредсредити своју пажњу на смисаоне оквире: за појам бернеског нашао је идеалан кључ у одгонетању стварносног слоја у тој поезији уопште, а у дубровачкој поезији посебно, што и јесте једна од њених кључних карактеристика. Са истим циљем, да покуша да дође до суштине односа између жанра и поезије, посебно се посветио песничкој врсти *коленде* која је истовремено била и традиционална, са исходиштем у народној књижевности и обичајима, и савременена, будући да је била непосредни песнички (или само стиховани) одговор на савремени друштвени тренутак, на књижевно време са свим тематско-мотивским и стилским специфичностима које је ова врста поезије у себи носила. Сагледао је, исцрпно и са великим разумевањем тај књижевно-културни феномен бавећи се колендом као песничком врстом и колендарима (*Коленда и колендари у књижевности старог Дубровника на размеђу XVIII и XIX века*), као и појединим делима и ауторима и њиховим међукњижевним односима (*Једна коленда из Ријеке дубровачке*).

После дугог и свестраног проучавања шире посматраног сатиричног књижевног погледа на свет, С. Петаковић је са сигурношћу одредио време у коме је тај поглед био најобухватнији и најмаркантнији и када је давао тон великом делу песничког стваралаштва у Дубровнику, а поклапао се у највећој мери са деценијама закаснелог просветитељства. На основу тога настала је његова студија *Сатира и сатирично у дубровачкој поезији просветитељства*. Писање студија о појединим књижевним родовима и жанровима (општег типа, или у књижевности појединих језика, или

периода) један је од најтежих послова у теорији књижевности, посебно ако му се приступа не са општих теоријско-поетичких становишта, која најчешће имају сигурна упоришта у стандардним поетикама, почевши од античких, па све до савремених теоријских расправа о сатири и о дефинисању сатиричног, ваћ на основу базне песничке материје и изворних примера који, силом свога садржаја и некњижевне стварности која се намеће, померају све устаљене жанровске нормативе. Тај тежак пут је имао да прође аутор студије о сатири и сатиричном. После општег увода о историјској линији сатиричне традиције и поетике у претходним временима, на коју се она, неминовно, кроз векове ослања, као и на сагледавања докле досеже савремена теоријска мисао, аутор је одмах прешао на васпостављање оквира том феномену у дубровачкој поезији просветитељства, која је посредно, лапидарно окарактерисана као опште обележје књижевне (у првом реду друштвене) средине, помињањем познате, истина је и олако изречене фразе о Дубровнику као "граду сатире и епиграма". Ослањајући се на културолошке и књижевноисторијске студије (И. Стојановић, Ф. М. Апендини, Ј. Берса, Д. Павловић, М. Медини и др.) Петаковић је поставио темељ за историјско-поетички увод о традицији сатире и сатиричног, које је пратио, великим делом, на основу изворних песничких дела, унутарњих детаља, препознатљивих стварносних појединости и реминисценција и исказа. Пошто су основе карактеристике жанра и подврста биле веома несигурне и променљиве, а понекад их раздвајале и удаљавале до непрепознатљивости, што је отежавало и успостављање порекла сатире, њен развој (као песничке врсте, као шаблона од епиграмског песничког исказа до спегова и односа према реалности), њених варијаната, поетског кодекса, аутор је, у поглављу названом *Доба поетичког зрења*, следећи реалну линију живота овог песништва (које је великим делом засновано на споју стране и дубровачке традиције) васпоставио тематску компоненту која је током ренесансе и барока, посебно раног, а затим и каснијег времена (ренесансни песници, Х. Мажибрадић, П. Примовић, Џ. Палмотић, И. Ђурђевић, В. Петровић, Ф. Лалић, А. Глеђевић) умногоме усмеравала сатиру и њене несигурне законитости, са закључком да Глеђевићево дело "представља међаш у заснивању поетике сатиричног песништва у Дубровнику". Средиште даљег успостављана целине је било време зрелог дубровачког просветитељства, у коме је из општих разлога (нови вредносни став поетике свих жанрова, па и сатире према времену и савремености, које је донело ново, модерно доба, нови утицаји, француске, немачке, енглеске књижевности, укрштени са италијанским који су већ у доњем слоју те утицаје примили, неолатинитет итд.), али и дубровачких, посебних јер је управо у Дубровнику веома била плодна сатирична (у најширем поимању) поезија, која је вреднована по само савременицима знаним параметрима, у којима није било места за успостављање вредносних граница између оригиналности и конвенционалности. Значај тога периода Петаковић је препознавао у самој популарности сатире и сатиричног што се одражавало у стваралашву великог броја песника, међу којима су били и истакнутији писци и преводиоци, од којих су неки деловали изван Дубровника, и они који су били сасвим на маргинама дубровачке књижевности, али их је она запамтила по сатиричним доживљају света и погледа на свет и по бритким сатиричним стиховима (А. Паоли, Ф. Соркочевић, Л. Бунић, Ј. Бетондић, Б. Џамањић, Р. Кунић и др.). Најзначајнији ствараоци овога жанра, генерацијски блиски, били су припадници завршног тока дубровачке књижевности, Ђ. Ферић, Ђ. Хиџа, М. Златарић, Џ. Растић, са којима је сатирично песништво добијало снагу поенте у читавој дубровачкој лирици. Представљајући их детаљно, аутор је расветлио велики књижевни простор у коме су се

сводиле линије развоја дубровачке поезије од почетка до гашења. Закључно поглавље студије, сводно у сагледавању најважнијих токова и њихових оцена, у основи је лапидарно дефинисало суштину сатире и сатиричног у дубровачкој просветитељској поезији, али може се рећи и у осталим епохама – *Меандри вештине и уметности*.

Низом својих прилога сместио је С. Петаковић дубровачку књижевност у шири књижевни оквир веома успешним расветљавањима односа између ове књижевности и народне књижевности и резултати тих анализа показали су многе, до сада у литератури непримећене "сусрете" ауторске и народне књижевности и указале на њихов значај јер разоткривају велико присуство и утицај традиције, удео у стварању уметничког песничког језика, назнаке специфичне поетике и др. (*Помени Дубровника у епској фолклорној традицији, Коленда и колендари у књижевности старог Дубровника на размеђу XVIII и XIX века, Мотив "браве дубровачке" у епским народним песмама, Митоепска основа "Описа земље Дембелије" Ђура Ферића*). Осим у пјединачним студијама, аутор је у низу других прилога увек уважавао удео ове компоненте у књижевном делу, што је великим делом и обележило дубровачку књижевност.

Напореда са свим овим темама проф. др С. Петаковић пратио је књижевноисторијску научну мисао о историји дубровачке књижевности, која је у својој "историји" од око 230 година, прошла дуги пут до успостављања своје интегралне целине. Истраживао је обим и садржај дубровачке књижевности у историјама књижевности, од Шиме Љубића до Јована Деретића, као и у *Историји дубровачке књижевности* (З. Бојовић). Анализом једне од најважнијих историја књижевности XIX века, чији је аутор Шиме Љубић заступао концепцију "југославјанске" књижевности и био први домаћи ("југославјански") творац тако замишљеног дела (*Српска књижевност у "Огледалу књижевне повести југославјанке" Шиме Љубића*) Петаковић се упустио у широко и корисно разматрање места српске књижевности у оквиру других јужнословенских књижевности, које је већ тада садржало многе клице каснијих неслагања у поимању историје књижевности као целине. У неколико прилога С. Петаковић се посветио статусу ренесансне и барокне књижевности, као и њихове поетике, иу другим историјама књижевности и у школским уџбеницима, а посебно исцрпно и студиозно разматрању књижевно-историјске концепције књижевности старог Дубровника аутора последње велике историје српске књижевности Јована Деретића (*Књижевност ренесансе и барока у историјама књижевности и школским уџбеницима; Књижевност старог Дубровника у концепцији Јована Деретића*). О хуманизму и ренесанси унутар српске књижевности Петаковић пише свођењем стандардних становишта, која се заснивају на уважавању постојеће литературе теоријског и књижевноисторијског карактера и на њиховом уделу у стварању могућности за разумевање специфичности епохе (*Књижевна ренесанса у библиотеци*). Најтемељније је, с разлогом, разматрао ставове Павла Поповића у неколико прилога, међу којима је најважнији *Одјек књижевноисторијске концепције Павла Поповића* јер се односи на најважнији, преломни тренутак у одређивању самосталног периодичког статуса (средња књижевност) и припадности дубровачке књижевности у његовом најзначајнијем делу *Прегледу српске књижевности* (1909). У целости је бављење Павла Поповића дубровачком књижевношћу представио у обимној библиографској одредници о овом аутору у речнику проучавалаца дубровачке књижевности, са потпуном рагузеолошком библиографијом. Озбиљност у посвећивању питањима историје књижевности огледа се и у Петаковићевим научним приказика одговарајућих

књига и најзначајнијих историја Дубровника и историја дубровачке књижевности, од издања старијих дела (М. Орбина), преко одговарајућих књига М. Решетара, М. Пантића, З. Шундрице и др. Значајан прилог проучавању историчара дубровачке књижевности дао је својим учешћем у изради великог речника проучавалаца дубровачке књижевности – *Дубровачка књижевност у српској историји књижевности, Речник проучавалаца* - са 72 исцрпне биобиблиографске одреднице. Међу њима су веома озбиљно урађени књижевни прикази рада на дубровачкој књижевности, са потпуним библиографијама, неких од најзначајнијих српских рагузеолога уопште: Х. Барића, И. Божића, С. Вуловића, Т. Ђорђевића, К. Јиречека, Ј. Митровића, М. Павића, П. Поповића, Ј. Радонића, М. Спремића, И. Стојановића, П. Ј. Шафарика.

На посредан начин С. Петаковић се бавио дубровачким темама (историјом, књижевношћу, традицијом, културом, одјецима прошлости и књижевним виђењима те прошлости): у анализама приповедака старог историчара Дубровника и његове литературе дум Ивана Стојановића (*Прожимање жанрова у приповеткама "Ђоре" и "Жагарац" дум Ивана Стојановића* и др.); у доживљају Дубровника Луја Војновића (*Историја Дубровачке републике, Дубровник у есејима Луја Војновића, Поетизовање историјске потке у "Дубровачким елесијама" Луја Војновића*); у оплемењивању рањиве "историје" у драмама Ива Војновића (*Историјске драме Ива Војновића*); у трагању за коренима стваралаштва Милана Милишића; у прилогу о дубровачким путописима (*Дубровник у путописима крајем XIX и почетком XX века*).

Широку посвећеност књижевности С. Петаковић показује и својим бављењем темама, писцима и књигама који припадају савременој књижевности, поетичким одређењима, жанровским питањима и др. У првом реду то се односи на његове анализе и вредновање поезије Десанке Максимовић, коју посматра из нових углова, прекоодноса хришћанског и паганског у делу њене поезије, у укрштању традиционалног и модерног у њеном песништву (*Дијалошка отвореност књиге песама "Тражим помиловање"; Метафизичко залеђе у збирци "Тражим помиловање"; Медитеранска патина збирке "Летопис Перунових потомака"; Антропоцентризам у поезији Десанке Максимовић*); на поетичку оправданост обнове историјске драме Милутина Бојића; на студиозне анализе или приказе књижевних дела (Б. Станковића, В. Стевановића, В. Николића и др.).

ЗАКЉУЧАК

Током свога рада на Филолошком факултету у Београду, проф. др Славко Петаковић и као наставник и као научник показао је најбоље врлине, које сведоче о личности која у оба смисла на најбољи начин одговара својим обавезама. У настави, у којој се ангажује у свим потребним видовима, најпре као асистент, а потом, после докторирања и као наставник, као професор, дошле су до изражаја његове наставничке и педагошке врлине. Темељно припремани и вођени часови предавања и вежбања, на којима је сопственим залагањем веома подстицајно утицао на укључивање студента и на њихово осамостаљивање у тумачењу ренесансних и барокних дела, увек су доносили добре резултате. Садржајним консултацијама увек је давао велику подршку студентима

у оригиналном и самосталном приступу при изради семинарских и дипломских радова, потом мастер и завршних докторских радова. Педагошка одмереност проф. С. Петаковића и смисао да тешку материју приближи студентима говоре о поузданом наставнику и тумачу књижевности.

О свему томе сведоче позитивне оцене студената о Петаковићевом ангажовању и раду.

Проф. др Славко Петаковића од самог почетка у научном раду посветио се дубровачкој књижевности и свим њеним посебностима које, као самосвојна целина, али и као део српске књижевности, има. Петаковићев научни рад следи традиционалну линију проучавалаца литературетри велике епохе - ренесансе, барока и просветитељства – у књижевноисторијским, теоријским, поетичким и компаративистичким оквирима. Такав приступ предмету – писцу, делу, књижевној појави, епохи, жанру – омогућава његово сагледавање у целин, разумевање вредности и естетичких квалитета и места у времену коме припада, као делу поетике једнога књижевног времена, које га обележава и које је, истовремено, њиме обележен. Петаковић је скрупулозан истраживач, савестан у проучавању постојеће литературе, домаће и стране, рукописа и изворних дела, старих поетика и нових преиспитивања старих епоха, и оригиналан у даљим проучавањима и вредновањима књижевног дела. Оригиналан приступ свим питањима и жеља да проникне у оно што још није довољно осветљено, у оно што може да пружи нове основе за продубљеније истраживање, за нове закључке једна је од значајних врлина Петаковићевог рада. Почевши од ренесансних писаца, Мавра Ветрановића, Марина Држића, делом и петраркиста уопште, чијим се делима у великој мери посвећивао, у свим анализама и вредновањима, у компаративистичким истраживањима настоји да нађе увек нови угао посматрања. Такав приступ омогућава да у сваком даљем проучавању он шири пут разумевања и тумачења вредности дубровачке књижевности. У досадашњем раду највише је допринео сагледавању последњег периода трајања дубровачке књижевности, а то се временски и књижевно поклапало са последњим класицистима, посебно у монографији о Марину Златарићу, једном од последњих песника Дубровачке републике на умору, познатом по једној од допуна изгубљених певања Гундулићевог *Османа*, и у дугом и истрајном испитивању сатире и сатиричности у дубровачкој књижевности, што је свеобухватно представљено у његовој књизи *Сатира и сатирично у дубровачкој поезији просветитељства*. Бавећи се Златарићем, Петаковић није осветлио само једну до сада мало познату књижевну појаву, која у свом времену није била безначајна, већ је веома успешно сагледао завршне токове и појаве у дубровачкој књижевности на самом крају XVIII века. У књизи о сатире дао је прву, веома успелу студију о једном од доминантних песничких жанрова, и показао је, сагледавајући однос између традиционалне сатире од античког времена до Златарићевог и дубровачке сатире, у коликој мери је она одредила нека од најважнијих својстава дубровачке књижевности, њену самосвојност и зависност од сопствене и књижевне и народне традиције. Овим књигама, као и великим бројем радова о најважнијим темама дубровачке књижевности, проф. др Славко Петаковић је дао значајан допринос континуитету њеног проучавања у српској књижевној историографији и, у подједнакој мери, откривању нових вредности и значења највреднијих дела ренесансе, барока и просветитељства која јесу симбол ове књижевности у целини.

На основу сагледавања и анализе свеукупног рада и ангажовања проф. др Славка Петаковића, током целе досадашње универзитетске каријере, као професора и као научника, на основу доприноса темељном проучавању и поузданом тумачењу дубровачке књижевности, као и других области књижевности, теорије и поетике, осавремењавању и унапређивању наставе, сматрамо да је испунио све научне, наставне и педагошке критеријуме за стицање највишег универзитетског звања и са посебним задовољством предлажемо да се изабере у звање редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, за предмет Књижевност од ренесансе до рационализма.

Београд, 22. октобар 2020.

Чланови Комисије:

Академик др Злата Бојовић, редовни професор

Др Томислав Јовановић, редовни професор
Филолошки факултет, Универзитет у Београду

Др Гордана Покрајац, редовни професор
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду